

Že dvigajo glave!

Napoved občinskih, samoupravnih in parlamentarnih volitev, ki se bodo najbrž v tem redu vršile v bližnji bodočnosti, je vplivala oživljajoče na nekatere politične elemente. Zopet so začeli dvigati svoje glave, ki jih je pri zadnjih volitvah naše ljudstvo z močno roko potisnilo k tlu. Nekateri to delajo s plašljivo neodločnostjo, kakor da bi se hoteli nekoliko bolj razgledati v okolici. Drugi so že začeli preiskovati teren. Tretji iščejo sodelavcev in zaveznikov. Začele so se plesti niti od oseb do oseb, da bi se ostvarila nekaka ljudska fronta, segajoča od buržujev (meščanskih liberalcev) do komunistov. Ta tabor — ali se bo imenoval 3. tabor ali z drugim imenom, ni bistveno — bi naj bil zatočišče za ljudi najrazličnejših nazorov in stremeljenj.

V ta tabor bi se zatekli svobodomiselni inteligenti, ki niso zadovoljni s politiko JNSarskega vodstva; bolj liberalno navdahnjene podeželske osebe, ki odklanjajo Pucelj-Mravljeto »kmetijsko« politiko; ljudje, ki se odevajo s slovenskim kmetiskim plaščem in so se pri parlamen-

tarnih volitvah v decembru 1938 naselili na dr. Mačkovi kandidatni listi, ki je več ne bo; socialistični voditelji, ki so jim delavci obrnili hrbet; salonski komunisti, ki poslušajo povelja kominterne (komunistične internacionale v Moskvi) ter bi radi v kalnem ribarili.

To je prav pisana družba, ki se je začela zbirati. Ne družijo jih skupen program, niso povezani med seboj z istimi življenjsko-nazornimi in setovno-nazornimi ideali. Kar jih družijo v protivnost zoper stranko slovenskega ljudstva, ki ji je na čelu narodni voditelj dr. Korošec, je zasebno-sebični in strankarsko-sebični pohlep. Zgodovinsko dejstvo pa je: vse, kar je slovensko ljudstvo doseglo na socialnem, gospodarskem in političnem polju, vse to je uresničenje programa naše stranke, sad našega dela, uspeh naše borbe. Vsega tega se naj naše ljudstvo zaveda ob tako važni časovni prelomnici, kakor je prehod v samolastno in samoupravno banovino Slovenijo. In naše ljudstvo se tega v polni meri zaveda.

Iz raznih držav

Smernice nove bolgarske vlade. Zadnjič smo sporočili, da je odstopila dr. KJoseivanova vlada, katero je nasledila nova pod istim predsednikom in le z neznatnimi spremembami manj pomembnih ministrskih mest. Preosnovana dr. KJoseivanova vlada je izjavila na svoji prvi seji, da bo nadaljevala mirovno politiko po dosedanjih smernicah. Prežeta iskrene miroljubnosti si bo prizadevala obvarovati in poglobiti prijateljske odnose z vsemi sosednimi državami. Trdno odločena ohraniti nevtralnost, ki ustreza razpoloženju bolgarskega naroda, bo vlada kakor doslej, vzdrževala dobre in prijateljske zveze tudi z velesilami.

Bolgarska narodna skupščina razpuščena. Na predlog preosnovane bolgarske vlade je kralj Boris III. podpisal ukaz o razpustu sobranja ali skupščine. Z istim ukazom so razpisane nove volitve, katere bodo decembra. Razpust ni povzročil nobenih iznenadenj, ker radi nesoglasja skupščina že ni bila dalje časa sklicana.

Amerika ostane nevtralna kljub ukinitvi zakona o prepovedi izvoza orožja

Po večtedenski razpravi v senatu je dosegel predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt ukinjenje izvoza orožja iz Amerike. Glasovanje o spremembi tega zakona je bilo 27. X. zvečer in je bila ukinitvena prepoved s 67 proti 22 glasovom. Anglija in Francija bosta takoj prejeli že pripravljene ameriške bombnike in razni drugi vojni material.

Kljub beleženemu velikemu uspehu je izjavil predsednik Franklin Roosevelt v svojem govoru po radiu, da bo ostala Amerika tudi za naprej nevtralna in da ni nobena osebnost na odgovornem mestu v Washingtonu računala z možnostjo, da bi se Zedinjene države zamogle zaplesti v vojno in da bi ameriški vojaki morali oditi na evropsko bojišče.

Ker pa volilni red za nove volitve ostane isti, tudi novoizvoljena skupščina ne bo nudila mnogo spremenjene slike.

Prvi predsednik Slovaške. Slovaški parlament se je sestel 26. X. v Bratislavi k volitvi novega predsednika slovaške republike. Parlament je izvolil soglasno za slovaškega prezidenta dosedanega začasnega predsednika g. monsignora dr. Jožefa Tisa. Novi predsednik slovaške vlade je izdal koj po izvolitvi obširno pomiloštev in je odpustil kazni zlasti radi politike obsojenim. Drugi dan po izvolitvi predsednika je imel slovaški ministrski svet sejo, na kateri je sklenil odstop vlade. Novi predsednik je sprejel ostavko in je poveril začasno vodstvo vladnih poslov podpredsedniku vlade dr. Tuki.

Francoski parlament bo sklican na izredno zasedanje. Francoski parlament bo sklican na izredno zasedanje sredi novembra. Ob tej priložnosti bo predložil finančni minister proračunskemu odboru poslanske zbornice državni proračun za leto 1940.

Nemški Judje v novi hudi stiski. Lani v novembru so nemški Judje dobili nalog, da plačajo eno milijardo mark davka zaradi umora poslaniškega svetnika Ratha v Parizu (ustrelil ga je mlajši žid) in sicer v obliki 20 odstotnega obdavčenja premoženja vsakega Juda. Nemška oblastva so izdala uredbo o tem, da se bo ta odstotek povečal ali znižal, če bi znesek 1 milijarde mark ne dosegli ali pa prekoračili. Po dosedanjih vplačilih se vidi, da 1 milijarda še ni dosežena. V zvezi s tem je finančno ministrstvo izdalo uredbo, da treba dosedanj 20 odstotni davek povišati na 25 odst. celotnega judovskega premoženja. Prihodnji obrok, ki zapade 15. novembra t. l., bodo morali nemški judje plačati po novi uredbi, to je v višini 25 %.

Nove vesti o ruskem zlatu. V zadnji številki smo poročali, da je poslala Rusija Nemčiji 17 in pol tone zlata in je to vest

KOLEDAR

„Slovenskega gospodarja“

za leto 1940 je že izšel!

Koledar ima žepno obliko, je vezan v celo platno, ima svinčnik in žep za denar, torej služi lahko tudi kot denarnica, in ima poleg 272 strani raznih potrebnih člankov, tabel in knjigovodstva še precej praznega papirja za beležke. — Koledar stane 10 din, po pošti pošiljamo samo na prednakazilo 11 din.

TISKARNA SV. CIRILA

Maribor — Ptuj

angleškega časopisja potrdil v angleškem parlamentu pomočnik angleškega zunanjega ministrstva Buttler. Sedaj pa so se pojavile o tem ruskem zlatu, katerega je za 2 vagona, čisto druge vesti. To rusko zlato ni bilo poslano Nemcem, pač pa založeno v holandski banki, in sicer ne na račun nemškega rajha, pač pa na račun ruske vlade, ki se ga bo poslužila, kakor piše omenjeni list, za nakup blaga v Zedinjenih državah, za kar ne obstojajo nikake težave, ker je Rusija v sedanji vojni nevtralna.

Rusija bo založila Nemčijo z živino. Po poročilih iz Moskve je bila podpisana pogodba o dobavi živine, ki jo bo pošiljala Rusija Nemčiji v iznosu 1 milijon ton. To je ena največjih dobav, ki sta jih kdaj sklenili dve državi. Obenem z živino bo dobavljala Rusija tudi zrnato živinsko krmo. Dobave bodo v Nemčiji najkasneje v dveh mesecih.

Nova uprava za od Nemcev zasedeno Poljsko. Za guvernerja zasedenih poljskih pokrajin je kancler Hitler imenoval voditelja sudetskih Nemcev dr. Franka, ki je znan kot hud nasprotnik Slovanov. Za njegovega namestnika pa Seiss-Inyuarta, ki si je pridobil zasluge s pripravami za zasedbo Avstrije po Nemčiji. Zakoni, kateri so doslej veljali, bodo veljavni tudi nadalje, v kolikor niso v nasprotju s pre-

vzemom oblasti s strani Nemčije. Nekatera nemška ministrstva so že pooblašena, da izdajajo za zasedene okraje uredbe z zakonsko močjo. Vse stroške uprave bo nosilo zasedeno ozemlje. Nova uprava stopi v veljavo, ko bo razrešil Hitler glavno poveljništvo nemških čet upravnega vodstva.

Poljsko državno zlato v Parizu. Zlati zaklad in kritje poljske državne banke so Poljaki pravočasno rešili. Dne 24. X. je dospelo v Pariz 70 ton poljskega zlata. Ta zaklad je prešel pot 10.000 km in so ga prevažali z letali, po železnici in z ladjami.

Se o preselitvi baltičkih Nemcev. Do sredi minulega tedna je zapustilo baltičske države okrog 100.000 Nemcev, kateri so se vrnili v Nemčijo. Veliko nemških izseljencev pa je zbežalo iz Baltika na Finsko in v skandinavске države, ker ne marajo v Nemčijo in v baltičskih državah, katere spadajo sedaj pod rusko pokroviteljstvo, pa se bojijo nasilja boljševikov. Premično in nepremično premoženje v Nemčijo se vrnivših Nemcev cenijo v treh baltičskih državah na 25 milijard dinarjev. S seboj je vzel vsak samo 700 din, najpotrebnejšo obleko ter živeža za nekaj dni. Nobena od baltičskih držav še ni objavila, kako misli razpolagati s premoženjem, ki so ga zapustili za seboj baltičski Nemci in ga še bodo, preden bodo vsi preseljeni.

Klajpeda bo romala zopet v litvanske roke. Preden so Nemci zaostriili spor s Poljsko, so se pobotali z Litvo radi Klajpede ali Memela ob morju na sveru. Klajpeda je imela od bivšega Viljemovega rajha Litva kot obmorsko pristanišče kakor Poljska Gdini. Pred priključitvijo Gdanska k Nemčiji, se je pobotal Hitler z Litvo, katera je prepustila Nemcem prostovoljno Klajpedo, ker sicer bi jo bila doletela usoda nasilne zasedbe. Sedaj pa so Nemci na pritisk Rusije sklenili sporazum, po katerem bo Nemčija prepustila Klajpedo Litvi za dobo 55 let. Nemci so že tudi porušili vse utrdbe, ki so jih začeli graditi takoj po zasedbi Klajpede.

Kitajski maršal Čangkajšek pripravlja zopet ofenzivo. Predsednik Kitajske in vrhovni poveljnik kitajskih čet, maršal Čangkajšek, pripravlja s pomočjo Rusije veliko ofenzivo proti Japoncem na Kitajskem. Dan na dan prihaja veliko ruskega vojnega materiala iz Sibirije preko kitajskega Turkestana v pokrajino Sečuan v gornjem delu reke Jancikiang. Dolge kolone tovornih avtomobilov prihajajo v mesto Čengton, severozahodno od kitajske prestolnice Čungking. Na povratu nalagajo Rusi za pripeljano orožje in strelivo kitajsko srebro, svilo, olje in kožuho. Računajo, da je za prevoz med Sečuanom in zahodno Sibirijo v prometu nad 1000 velikih ruskih tovornih avtomobilov. Osebe sovjetskega poslanstva pri Čangkajškovl vlad v Čungkingu je pomnoženo s civilnimi in vojaškimi strokovnjaki Rusije. Sodijo, da šteje zdaj 300 oseb. General Volkov, šef ruskega vojaškega odposlanstva, ima vsak dan dolga posvetovanja s Čangkajšekom. Število ruskih častnikov in vojaških strokovnjakov v Čungkingu je preseglo 1000.

Širite „Slov. gospodarja“

Skupna kandidatna lista za senatne volitve

Za senatne volitve 12. nov. je bila vložena ena skupna kandidatna lista. Izvzeta je samo zetska banovina, ki ima dve listi, od katerih je nosilec ene Vojko Kurtovič, bivši poslanec iz Prijeplja.

Slika razdelitve mandatov po banovinah je naslednja: v Sloveniji so vsi 4 kandidati JRZ, na Hrvaškem, ki voli 13 senatorjev, ima na listi HSS 10 kandidatov, SDS 2, JRZ 1. V Belgradu kandidira kot kandidat JRZ vseuč. profesor dr. Jovan Radonjič. V moravski banovini, ki voli 5 senatorjev, ima JRZ 4 kandidate, 1 pa je zemljoradnik. V donavski banovini, ki voli 8 senatorjev, ima JRZ 6 kandidatov, 1 je pristaš Bože Maksimoviča, 1 SDS. V

vardarski banovini, ki voli 5 senatorjev, dobi JRZ 2 senatorja, po 1 dobila politični skupini dr. Markoviča in Bože Maksimoviča, 1 pa zemljoradniki. V drinski banovini, ki voli 5 senatorjev, dobi JRZ 3 senatorje, po 1 pa skupina dr. Markoviča in HSS. V vrbaski banovini dobi JRZ 2 mandata, 1 zemljoradniki. V zetski banovini, kjer sta dve listi, kakor omenjeno, dobi na skupni vladni listi JRZ 2 kandidata, zemljoradniki pa 1.

Vsega skupaj ima JRZ na skupni listi skupaj s pristaši dr. Markoviča in Maksimoviča 29 mandatov, HSS 11, SDS 3, zemljoradniki pa 4.

Po krščanskem svelu

Podpora misijonom. Mnogoteri ljudje, ki se smatrajo za kristjane, in to celo za dobre kristjane, pa so pod vplivom lažisvobodomiselnih časnikov, nimajo nobenega smisla za pomen misijonov. Ne samo, da ničesar za nje ne žrtvujejo, celo ostre zavrnilne besede zoper nje govorijo. Ti ljudje nimajo pojma o nalogi, ki pripada vsakemu pravega kristjanu, da po svojih močeh pospešuje razširjanje božjega kraljestva. Niso tudi poučeni o tem (saj čitajo samo nekrščanske časnike), koliko dobrega store misijoni za uboge, za bolnike, za sirote in za vzgojo mladine. Statistika izkazuje v tem oziru te-le številke: Katoliška Cerkev v misijonskih pokrajinah vzdržuje 40.000 šol za 2 in pol milijona učencev, 3000 lekarn, 800 bolnišnic s 40.000 postelji, 2000 sirotišnic za 125.000 otrok, nad 400 hiralnic, 150 hiš za zapuščene itd. Vsega, kar misijonarji in misijonarke dobrega store za trpeče človeštvo, sploh ni mogoče spraviti v številke. Tudi Slovenci smo v misijonstvu častno zastopani. Statistika slovenskih misijonarjev in misijonark, sestavljena po stanju v septembru 1939, izkazuje naslednje številke: duhovnikov deluje v misijonih 14, bogoslovcev 5, bratov 19, redovnic 55, skupaj 93. V to število so všteti samo

tisti, ki delujejo med neverniki z namenom, da bodisi z direktnim (spreobračanje po poučevanju, krščenje), bodisi z indirektnim misijonskim delom (dela krščanskega usmiljenja) sodelujejo pri njih spreobrnjenju h katoliški veri. Niso pa všteti n. pr. slovenski salezijanci v Južni Ameriki, ki delujejo le med naseljenci, ne pa med poganskimi Indijanci; tudi ne slovenske sestre usmiljenke v Turčiji. Tudi ne slovenski duhovniki in redovniki v Palestini itd. Podpirajmo naše rojake in rojakinje na misijonski fronti Kristusovi, podpirajmo jih z molitvami in gmočnimi prispevki!

Sovjetizacija vzhodne Poljske. Kakor poročajo nizozemski in angleški listi, so boljševiške oblasti takoj začele s preustrojem pokrajin, ki jih je zasedla rdeča armada, v boljševiškem smislu. Vzporedno s tem preosnavljanjem gre delo boljševiških propagandistov, ki z besedo, listi, letaki in filmi širijo idejo boljševizma in brezboštva. Največ trpi duhovništvo v vseh krajih: poljskih, beloruskih in maloruskih. Veliko število duhovnikov je pobitih, mnogo pregnanih. Cerkve se zapirajo od dneva do dneva v rastočem številu ter se porabljajo za sovjetske »kulturne« namene. Rusinski metropolit v Lvovu Andrej Szeptycki (vrhovni cerkveni poglavar Rusinov, ki so združeni z

Bolgarska kraljevska družina

Turški zunanji minister Saradzoglu je podpisal velevažno pogodbo vojaške zveze Turčije z Anglijo ter Francijo